

BEVERLY-ANN BJERKE

"Att sköta skog är inte svårare än att sköta en trädgård"/3

JAN MORITZ

Ett friskt företag är också jämställt!/10

GUNNAR OLOFSSON

"Skogsbranschen behöver kvinnor – för blandskog är det som växer bäst"/11

JBJ CM

FÖR OSS SOM ÄR MED I FÖRENINGEN SKOGEN

"Jag blev väldigt förvånad när jag förstod hur många kvinnliga skogsägare det fanns. Om vi nu är så många, varför är vi så tysta och varför har vi så lite inflytande?" Det frågade sig **Beverly-Ann Bjerke** när hon blev skogsägare, berättar hon i en av intervjuerna i detta nummer av Skogsliv. Och **Thommy Bäckström**, personalhandläggare på Skogsstyrelsen, ser den tunga obalansen mellan män och kvinnor från ett annat perspektiv: Jämställdhet, konstaterar han, är även en fråga om att rekrytera så bra medarbetare som möjligt."

När *Spillkrakan*, förening för kvinnliga skogsägare, startade 1998 och började visa upp kvinnor som skogsägare så väckte det stor förvåning i branschen. Ändå hade det på andra håll i Sverige redan tidigare startats nätverk för kvinnor som är skogsägare eller jobbar inom skogsföretag.

Många av oss som jobbat inom skogens kvinnliga nätverk har satt av mycket tid och kraft – och vi kan nu konstatera att läget för kvinnliga skogsägare och

kvinnor inom skogsbranschen är klart annorlunda idag än vad det var för några år sen.

Ändå återstår mycket att göra och mycket arbete som redan har gjorts måste hela tiden hållas aktuellt. Behovet av någon slags handbok i frågan har blivit väldigt tydligt. För att nya aktörer, alltifrån politiker, tjänstemän på departement och myndigheter till nya skogsägare och aktiva inom skogsnäringen, inte ska behöva "uppfinna hjulet igen".

Vi såg behovet av en enkel sammanställning av hur läget är för kvinnor inom skogsnäringen såväl på ägarsidan som på företagsidan. För att föra över kunskapen till nästa generation om vad som har gjorts och vad som har fungerat bra.

Framtiden i skogsnäringen är en fråga för både män och kvinnor. Det här är en beskrivning av hur kvinnor har börjat ta plats i skogsnäringen och hur det arbetet kan drivas vidare.

Gunnilla Törnquist-Hedström

Innehåll

Beverly-Ann Bjerke: ”Att sköta skog är inte svårare än att sköta en trädgård”	3
Marianne Eriksson: Vad hände sen?	5
Thommy Bäckström: En av männen bakom Skogsstyrelsens kvinnoöversyn	7
Gun Lidestav: ”Jag hade inte insett hur få kvinnor det fanns i skogen”	9
Jan Moritz: Ett friskt företag är också jämställt!	10
Gunnar Olofsson: ”Skogsbranschen behöver kvinnor – för blandskog är det som växer bäst”	11
Anna Andersson: ”Jag blir respekterad för att jag skaffat mig kunskaper om skog”	12
Britt-Marie Havby: ”Stödet från Grenverket gjorde att jag vågade ta över skogen”	14
Per Hidesten: Skogsindustrin och jämställdheten	16
Andelen kvinnor i skogsindustrin	15
Några viktiga årtal	19
Historiskt sett ”Inte självklart för kvinnor att ta över i skogen”	19
De kvinnliga nätverken	20
Sju råd från LRF Skogsägarna	21
Vad vi kan lära	23
Litteratur, tips, länkar och kontakter	24

Tack

Jag vill rikta ett stort och varmt tack till alla intervjuade personer som tagit sig tid och ställt upp och delat med sig av sina erfarenheter och goda råd. Och att ni dessutom generöst ställt er till förfogande i rapporten. Tack!

Och ett varmt tack till de vänner och kollegor som hjälpt till med genomförandet av projektet!

Och förstås till föreningen Skogen som villigt åtog sig att trycka och distribuera materialet.

Ett stort tack riktas till ”Delegationen för kvinnors organisering” numera Ungdomsstyrelsen som gjort det ekonomiskt möjligt för Spillkråkan, förening för kvinnliga skogsägare, att genomföra detta projekt om kvinnor och skog.

Gunilla Törnquist-Hedström

I Gun Lidestavs bok *Kvinna och skogsägare* säger en kvinna:

”Jag själv anser inte att mitt kön är något hinder för att vara en god skogsägare. Skogen bryr sig inte om ifall jag är kvinna eller man – den vill skötas av någon som är kunnig.”

Beverly-Ann Bjerke är skogsägare. 1998 startade hon föreningen Spillkråkan tillsammans med några andra kvinnliga skogsägare. Beverly bor i Stockholm och har sin skog i Umeåtrakten. Skogen köpte hon 1995. Beverly är uppvuxen i Stockholm och utbildade sig till miljö- och hälsoskyddsinspektör vid Umeå universitet 1976 – 80.

Beverly-Ann Bjerke ”Att sköta skog är inte svårare än att sköta en trädgård”

– I och med att jag hade kunskaper om skogen satte jag mig i respekt. Och tack vare att jag hade bra hjälp. Det säger **Beverly-Ann Bjerke**, skogsägare.

Även om Beverly-Ann Bjerke växte upp i storstan så betydde skogen och naturen mycket för henne från det hon var liten. Så när Beverly i början av 1990-talet jobbade som miljö- och hälsoskyddsinspektör i Nynäshamn och fick frågan om hon också ville arbeta med Nynäshamns kommuns skogar så blev hon jätteglad.

Kommunen skickade henne till Ladvik, Skogsvårdsstyrelsens kursgård i Vaxholm på grundkurs. Hon jobbade på med kommunens skogar och tyckte det var jättekul.

Någonstans där bestämmer hon sig för att hon också ska ha skog.

När så Beverly får arva en del pengar så bestämmer hon sig. Hon vet redan då att hon vill köpa skog och just i Västerbotten där hon hade trivts så bra under studietiden.

Så hon går helt enkelt upp till LRF Skogsbyrån i Umeå och säger till **Anders Lennartsson** som är den hon möter:

– Jag vill köpa skog. Och jag vill ha skog som ligger vid Vindelälven.

Det framgår inte riktigt hur han tog det – för det var nog inte så vanligt på den tiden att kvinnor ville köpa skog...

Hur som – efter några månader ringer han och säger att en bit skog vid Vindelälven är till salu.

På skidor hasar sig Beverly dit med Anders Lennartsson – och bestämmer sig direkt.

– Jag köper.

Det var 150 hektar skog i Selet i Vännäs kommun och året var 1995.

– Då, som Beverly säger, gällde det att sätta sig in i skogsbruket. Jag kunde bevarandet men skogsbruk måste jag lära mig. Samtidigt som vi startade Spillkråkan, 1998, så läste jag 10 poäng i skogsskötsel och 10 poäng i skoglig produktionslära.

Beverly är redan klar över att skogen är en manlig domän. Redan på de första praktiska kurserna var det mest män

bland deltagarna. Och män var lärare och drog gärna snuskiga historier med ett trist kvinnoperspektiv. Och som Beverly säger idag.

– Det var som om en gammal unken kvinnoöversyn hörde ihop med skogsbruket. Ungefär som det har gjort inom det militära, det skapades ett ”vi och dom”. Det gav på något sätt avstamp till manlig gemenskap på kvinnors bekostnad. Som om nedvärderande uttalanden om kvinnor var en gemensam katalysator för manlig gemenskap.

– Jag minns att jag ville protestera men gjorde det inte för det var ju bara män runtomkring.

Hon tog igen det på kursvärderingen men det var ju så dags då.

– Som tjej kände jag att jag inte blev lyssnad på.

Trots att jag kände mig säkrare på skogsfrågorna än många män efter min träning i Nynäshamn.